

Protokół z posiedzenia Rady ds. budżetu obywatelskiego

Data posiedzenia: 20.05.2021 r.

Godzina rozpoczęcia posiedzenia: 10:00

Członkowie Rady ds. budżetu obywatelskiego uczestniczący w posiedzeniu:

- Agnieszka Jaczewska – Golińska,
- Kaja Petryka-Siemiończyk,
- Justyna Piwko,
- Andrzej Rydzewski,
- Oliwia Szczupska,
- Aleksandra Winiarska,
- Mateusz Wojcieszak,
- Agnieszka Wyrwał,
- Sławomir Wysocki,
- Karolina Zdrodowska.

Ponadto w posiedzeniu uczestniczyła Pani Magdalena Stefańska - pracownica Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy.

1. Otwarcie posiedzenia

- Posiedzenie otworzyła i poprowadziła Przewodnicząca Rady ds. budżetu obywatelskiego Pani Karolina Zdrodowska.

2. Przyjęcie porządku obrad

- Porządek obrad przyjęto bez uwag w zaproponowanym brzmieniu:

1. Otwarcie posiedzenia
2. Przyjęcie porządku obrad
3. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady z 22.04.2021
4. Omówienie konfliktów w budżecie obywatelskim (jak je rozwiązywać, jak ich unikać).
5. Omówienie elementu deliberacji/dyskusji o projektach w procesie budżetu obywatelskiego.
6. Omówienie ograniczenia zgłaszania projektów przez radnych i pracowników urzędu.
7. Informacja o przebiegu realizacji zwycięskich projektów.
8. Sprawy różne
  - Aktualne informacje w procesie – ocena projektów i odwołania
9. Zamknięcie posiedzenia

3. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady z 22.04.

- Do protokołu z posiedzenia Rady z 22.04 zgłoszono uwagi o charakterze redakcyjnym. Treść została zaakceptowana przez osoby uczestniczące w posiedzeniu.

4. Omówienie konfliktów w budżecie obywatelskim (jak je rozwiązywać, jak ich unikać).

- Przedstawiono działania jakie do tej pory podjęła Rada ds. budżetu obywatelskiego (wcześniej partycypacyjnego) w sprawie konfliktów oraz doświadczenia z rozwiązywania tych, które były zgłaszane do Centrum Komunikacji Społecznej.

Omówiono możliwe rozwiązania umożliwiające zmapowanie konfliktów w aktualnej i kolejnej edycji.

W trakcie punktu zgłoszono i omówiono następujące pomysły:

- Ocena projektów pod kątem ryzyk przez przeszkolonych urzędników.

WĄTPLIWOŚĆ: Dowolność oceny projektów pod kątem generowania potencjalnych konfliktów. Brak spójnego systemu i jednolitych zasad oceny.

- Pole w formularzu zgłoszenia pomysłów wraz z instrukcją do przeprowadzenia analizy przez autora pod kątem ryzyk oraz potencjalnych kontrowersji społecznych.

WĄTPLIWOŚĆ: Nowe pole w formularzu, może uczynić go trudniejszym i mniej dostępnym dla zgłaszających pomysły. Podobny pomysł był zgłaszany na Radzie w poprzednich latach.

- Wprowadzenie dodatkowego kryterium oceny: „Zgodność z zasadami współzycia społecznego” (wprowadzone w Gdyni).

WĄTPLIWOŚĆ: Kryterium to znajdowało się z Uchwale Rady Miasta dot. BO uchylonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Ostatecznie zrezygnowano z tego kryterium w związku z zastrzeżeniami RIO dotyczącymi nieprecyzyjności zasad.

- Rozwinięcie i promocja sekcji komentarzy w serwisie BO.

WĄTPLIWOŚĆ: Opcja komentarzy projektów miała być wyłącznie wprowadzeniem do dyskusji na temat projektów.

- Przekazanie części ról obecnie pełnionych przez Urząd na rzecz Rady Osiedli.

KOMENATARZ: Rady Osiedli informowałyby mieszkańców o zgłoszonych projektach i ich potencjalny . Należałoby przygotować procedurę; w przypadku uznania przez autora, że jego projekt może być konfliktogenny, konieczność zaangażowania radnych osiedlowych. Aby już na etapie oceny projekty mapować projekty generujące konflikty.

- Wyznaczenie przez CKS puli godzin dla moderatorów w celu rozwiązywania konfliktów, które pojawią się przy okazji oceny i realizacji projektów zgłaszanych przez mieszkańców.
-

- Zmiana podejścia do projektów infrastrukturalnych.

KOMENTARZ: Jeśli ktoś chce zgłosić projekt infrastrukturalny w trzech dzielnicach, to powinien zgłosić trzy projekty, każdy w innej dzielnicy i przekonać do nich mieszkańców tych trzech dzielnic. Kwestia do poruszenia podczas prac nad nową uchwałą.

- Zachowanie danych osób głosujących na poszczególne projekty.

KOMENTARZ: Dane do wykorzystania w sytuacji konfliktu mieszkańców i pojawiających się argumentów o tym, że mieszkańcy z innych dzielnic chcą urządzać pozostałym okolicę. Dotyczy projektów ogólnomiejskich.

WĄTPLIWOŚĆ: Czy dane będą wykorzystywane zgodnie z celem ich gromadzenia. Informacje te i tak nie mogą mieć wpływu na wynik głosowania. W trakcie głosowania mieszkańcy znają lokalizacje projektów, są one podane w opisie pomysłu. Dla uniknięcia zarzutu o urządzaniu okolicy przez mieszkańców innych dzielnic należałoby zmienić definicję projektów dzielnicowych i ogólnomiejskich.

Miejsce zamieszkania nie musi ograniczać możliwości wyboru głosowania w innej dzielnicy. Ktoś, kto realizuje swoje cele życiowe w innym miejscu, może chcieć zdecydować o projektach w innej dzielnicy niż ta, w której mieszka. Ważne jest też to, że jako mieszkańcy jesteśmy użytkownikami danej części miasta, bo to w niej żyjemy. Z niej korzystamy.

- Oznaczanie projektów potencjalnie wywołujących konflikty na karcie do głosowania.

WĄTPLIWOŚĆ: Rozwiązanie to miałoby charakter piętnujący dla projektów. W przeszłości Rada już omawiała ten pomysł i go zarzucono.

KONKLUZJE:

Ze względu na obszerność możliwych rozwiązań zaproponowano zorganizowanie warsztatu, który był sprawdzoną metodą wypracowywania rozwiązań podczas poprzednich kadencji Rady.

Rada wyraziła potrzebę opracowania definicji konfliktu. Do wyraźnego określenia pozostają jego granice tj. ile osób musi w nim uczestniczyć, aby uznać projekt za konfliktowy? Na jakim etapie? Jakiej grupy musiałby dotyczyć? Kiedy należałoby interweniować, a kiedy problem rozwiązałby się sam?

Obecnie urzędnik, który oceni projekt pozytywnie ma obowiązek wypisać w karcie oceny projektu w polu „potencjalne skutki realizacji projektu”, wszystkie potencjalne skutki, które w jego odczuciu mogą wygenerować konflikt).

5. Omówienie elementu deliberacji/dyskusji o projektach w procesie budżetu obywatelskiego.

Omówiono dotychczasowe doświadczenia związane z elementem dyskusji o projektach w budżecie obywatelskim. Kwestie te były także przedmiotem posiedzeń Rad poprzednich kadencji. W dokumentach regulujących przeprowadzania budżetu partycypacyjnego i później obywatelskiego znajdują się zapisy, które w różny sposób wprowadzają ten element.

Wykreślenia z uchwały Rady Miasta dot. budżetu obywatelskiego, zapisów dotyczących dyskusji, było spowodowane:

- brakiem czasu – po uchyleniu uchwały zostało bardzo mało czasu na przeprowadzenie całej edycji i konieczna była rezygnacja z niektórych elementów;

- ryzykiem kolejnego unieważnienia przez RIO, ponieważ:
  - etap dyskusji o projektach nie jest wyszczególniony w ustawie regulującej wprowadzanie budżetów obywatelskich;
  - W trakcie posiedzenia RIO miała zastrzeżenia do tego etapu, jednak ostatecznie nie został to uwzględnione w unieważnieniu. Żadne z miast na Mazowszu nie zdecydowało się na wprowadzenie tego elementu.

Wnioski z dyskusji:

- W poprzednich edycjach BP spotkania były dobrą przestrzenią do zdiagnozowania potencjalnych konfliktów, choć nie zawsze spełniały swoją rolę z uwagi na niską frekwencję.
- Wskazano przykład Fundacji Pole Dialogu organizującej spotkania z chętnymi na Targówku, które odbywały się na etapie zgłaszania pomysłów. Celem spotkań było to, żeby mieszkańcy mogli porozmawiać o swoich pomysłach. W ramach spotkań mieszkańcy otrzymali pomoc w pisaniu projektów. Spotkania były też przestrzenią do łączenia podobnych projektów.
- Przywołano także przykład Dąbrowy Górniczej, która równolegle prowadzi dwa oddzielne procesy – jeden oparty jest na deliberacji i wspólnym wypracowywaniu projektów, drugi ma charakter plebiscytowy – ten wymagany ustawą. Ze względów finansowych Warszawa nie może jednak sobie obecnie pozwolić na prowadzenie równoległe dwóch procesów.
- Samo wprowadzenie możliwości dyskusji nie powinno być zakwestionowane przez RIO. Zastrzeżenia Izby mogą budzić ewentualne dodatkowe obostrzenia związane ze spotkaniami np. wycofywanie projektów, których autorzy nie uczestniczyli w deliberacji.

KONKLUZJE:

Karolina Zdrodowska zaproponowała dalsze kontynuowanie dyskusji nad tą kwestią po przygotowaniu opinii prawnej dotyczącej możliwości wprowadzenia etapu deliberacji do uchwały Rady Miasta dot. Budżetu Obywatelskiego.

6. Omówienie ograniczenia zgłaszania projektów przez radnych i pracowników urzędu.

- W punkcie poruszono następujące kwestie:

- Ograniczenia możliwość zgłaszania pomysłów przez radnych. Narracja, którą stosują, że dzięki nim coś w okolicy powstało jest sprzeczna z istotą budżetu obywatelskiego tj. wyboru dokonanego przez mieszkańców. Nienależnie od pomysłodawcy;
- Jawności i transparentności poprzez publikację imienia i nazwiska pomysłodawców projektów w trakcie głosowania. Tak, aby mieszkańcy wiedzieli na czyje projekty głosują. Może to jednak prowadzić do jeszcze większej promocji pomysłodawców, a nie samych projektów;
- Wprowadzenie dodatkowej procedury lub kryteriów dla radnych, którzy chcieliby zgłosić projekt, np. żeby radni musieli zebrać dwa razy więcej podpisów. Wyrażono wątpliwości czy można wprowadzać różne zasad zgłaszania pomysłów w zależności od tego kto jest pomysłodawcą. Liczba podpisów, którą ma dostarczyć pomysłodawca jest związana z ustawą;
- Apeli do radnych i o ich roli, którą powinno być wsparcie mieszkańców w procesie budżetu obywatelskiego, a nie promocja siebie i wyłącznie swoich pomysłów. Radni powinni korzystać z innych niż budżet obywatelski narzędzi do decydowania o mieście;

- Przygotowania wytycznych dla urzędników dotyczących zgłaszania przez nich pomysłów. Podczas dyskusji rozróżniono dwie sytuacje: gdy urzędnik, składa projekty w jednostce, w której pracuje (i to jest etycznie wątpliwe) oraz gdy urzędnicy składają projekty w dzielnicach, w których mieszkają - jako mieszkańcy i projekty nie są związane z tym, czym się na co dzień zajmują;
- Promocji etycznych postaw związanych z istotą budżetu obywatelskiego wśród urzędników i radnych.
- Ewentualnej rekomendacji dla rozwiązań wprowadzonych uprzednio odnośnie członków zespołów dzielnicowych, aby to poszczególne zespoły same decydowały o możliwości zgłaszania pomysłów przez radnych lub urzędników.

Karolina Zdrodowska zwróciła uwagę, że poprzednio do niej jako do radnej sami zgłaszali się mieszkańcy (np. seniorzy) i prosili, żeby w ich imieniu zgłaszać projekty. Traktowała to jako obowiązek radnej. Radnym przyświecają różne intencje.

Agnieszka Jaczewska-Golińska zwróciła uwagę, że przed okresem zasiadania w Radzie Miasta jak i później, przy zgłaszaniu pomysłów do Budżetu Obywatelskiego osobiście ponosiła koszty promocji swoich projektów.

Agnieszka Wyrwał zwróciła uwagę, że za ograniczeniem roli radnych opowiada się ona, jak i Agnieszka Jaczewska – Golińska, które reprezentują w Radzie ds. budżetu obywatelskiego - Radę Miasta. W związku z powyższym prawdopodobnym jest, że sami radni mogą popierać rozwiązania ograniczające udział radnych przy Budżecie Obywatelskim.

Mateusz Wojcieszak podkreślił, że jest to niezwykle ważny temat i zaproponował, żeby członkowie Rady spotkali się na dwugodzinnym warsztacie, w trakcie którego można byłoby wypracować jakieś konkretne rozwiązanie lub stanowisko. Rada przychyliła się do propozycji Pana Mateusza Wojcieszaka.

KONKLUZJE:

Stanowisko / rozwiązanie kwestii zgłaszania projektów przez radnych i pracowników urzędu do opracowania w ramach prac warsztatowych Rady.

7. Informacja o przebiegu realizacji zwycięskich projektów.

- Na wniosek Matusza Wojcieszaka niniejszą kwestię Rada postanowiła omówić na kolejnym posiedzeniu. W związku z powyższym Przewodnicząca przeszła do kolejnego punktu porządku obrad.

8. Sprawy różne.

- Uczestnictwo organizacji pozarządowych, których przedstawiciele są członkami Rady, w konkursach dotacyjnych ogłaszanych przez Urząd m.st. Warszawy.

- Zdaniem Matusza Wojcieszaka ważne jest wprowadzenie stosownych ograniczeń. Członkowie Rady poprzez udział w jej pracach mają więcej informacji i mogą szybciej je uzyskać, co może mieć wpływ na przejrzystość i równość reprezentowanych przez nich organizacji w konkursach dotacyjnych. Zdaniem Mateusza Wojcieszaka ograniczenia powinny dotyczyć osób pełniących funkcję, a nie samych organizacji, z których te osoby się wywodzą. Zapisy ograniczające takie sytuacje powinny dotyczyć postępowań, które są organizowane przez Centrum Komunikacji

Spółecznej. Jednocześnie Mateusz Wojcieszka przypomniał ustalenia, które podjęła Rada poprzedniej kadencji:

„Członkowie i członkinie Rady ds. BO ze strony społecznej, są wyłączeni z pracy nad i przy projektach finansowanych i współfinansowanych ze środków Urzędu m.st. Warszawy dot. budżetu obywatelskiego, które zostały ogłoszone po starcie kadencji ww. członków i członkiń Rady ds. BO.”

- Niniejszą kwestię postanowiono omówić na kolejnym posiedzeniu Rady.

- Aktualne informacje w procesie – ocena projektów i odwołania.

- Niniejszą kwestię postanowiono omówić na kolejnym posiedzeniu Rady.

9. Zamknięcie posiedzenia.

- Przewodnicząca Rady ds. budżetu obywatelskiego zamknęła posiedzenie.

Godzina zakończenia posiedzenia: 12:15

Termin kolejnego posiedzenia Rady:

17 czerwca, o godzinie 16:00